

Przegląd Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

BĄDŹ NA BIEŻĄCO, WEJDŹ NA STRONĘ DĄBROWIAN
WWW.DG.PL

Górnoląska
- Zagłębiowska
Metropolia

FESTIWAL**6 WRZEŚNIA 2025****LUDZI AKTYWNYCH****WIELKA GRA DLA AKTYWNYCH****PARK HALLERA
GODZ. 12:00****ZAPISZ SIĘ JUŻ DZIŚ**

NGO.DG.PL

DZIECI WESOŁO WBIEGNĄ DO SZKOŁY

więcej na
str. 4-5

ROZMOWA MIESIĄCA

DZIECI

MUZYKA

O bezpieczeństwie
w mieście mówią
komendanci policji

więcej na

str. 2-3

Oddział położniczy
ważny dla całego
regionu

więcej na

str. 6

V Międzynarodowy
Festiwal im.
Michała Spisaka
Solo i Tutti

więcej na

str. 8-9

Komentarz naczelnego

Piotr Purzyński

Obawami m podzielić się

45 lat minęło

Do najnowszego numeru „Przeglądu Dąbrowskiego” dodrukowaliśmy czterostronicowy dodatek poświęcony wydarzeniom z sierpnia i września 1980 roku, gdy w Hucie Katowice najpierw wybuchł strajk, a potem podpisano Porozumienie Dąbrowskie.

Dodatek otrzymają uczestnicy tego rocznych obchodów 45-lecia wybuchu strajku i podpisania porozumień, które przez lata w ogólnej świadomości funkcjonowały jako Porozumienia Katowickie, choć zawarto je w Dąbrowie Górniczej. Wyjaśniano, że podpisano je przecież w Hucie Katowice. Jak pisze prof. Dariusz Nawrot, historyk z Uniwersytetu Śląskiego, taka nazwa odpowiadała komunistycznym władzom PRL-u, dla których wielkoprzemysłowa klasa robotnicza Zagłębia Dąbrowskiego była jedną z ości ich rządów.

Choć wspomniany dodatek dla większości Czytelników nie będzie dostępny w wersji papierowej, polecam jego lekturę w wersji elektronicznej. Można ją będzie pobrać z internetowej strony miasta wraz z tym numerem „Przeglądu Dąbrowskiego”. Warto wiedzieć, co tak istotnego wydarzyło się w Dąbrowie Górniczej 45 lat temu.

Skończyły się duże przebudowy dróg, kierowcy przyzwyczaili się do nowych rozwiązań i wyraźnie widzimy spadek liczby kolizji – o bezpieczeństwie w mieście rozmawiamy z insp. Jackiem Kurdybelskim, komendantem miejskim policji oraz jego pierwszą zastępczynią mł. insp. Renatą Hałabudą.

Zacznijmy od kwestii, która w ostatnim czasie budzi wiele obaw, czyli cyberprzestępczości. Jak działają te mechanizmy i na co powinniśmy zwracać szczególną uwagę, by nie paść ich ofiarą?

– Jedną z kategorii cyberprzestępstw jest nakłanianie ofiar do zainwestowania w kryptowaluty. Sposób działania przestępców nie jest skomplikowany. Po prostu dzwonią i próbują zachęcić rozmówcę do rzekomo bardzo korzystnej inwestycji. Ofierze powinna „zapalić się” lampka alarmowa, dlaczego akurat jej ktoś składa tak atrakcyjną

ofertę i chce pomóc się wzbogacić. Szczególnie, że to przecież zupełnie obca osoba, mówiąca często ze wschodnim akcentem, szybko proponująca przejście do dalszego kontaktu poprzez komunikator WhatsApp. Niestety, jeśli nie zareagujemy w porę, możemy stracić duże pieniądze, nierzadko kilkadziesiąt tysięcy złotych czy nawet więcej. Takie przypadki, gdy ktoś traci dorobek życia, zdarzają się też w naszym mieście. W ogóle do wszelkich oszust, czy w realnym świecie, czy w internecie, w Dąbrowie Górniczej dochodzi praktycznie codziennie.

Na jakie inne oszustwa internetowe jesteśmy więc narażeni?

– Nadal nagminnie zdarzają się tzw. oszustwa na bank, czyli informacja od rzekomego pracownika banku, że nasze pieniądze są zagrożone i żeby uchronić je, trzeba podać wszelkie dane dostępowe do konta.

Przestępstwa mają różne warianty, ale żeby nie paść ofiarą, wystarczy zachować zdrowy rozsądek. Jeśli mamy jakieś podejrzenia, należy przerwać rozmowę i skontaktować się z instytucją, z której podobno do nas dzwonił. Warto

Foto-przegląd

Kolejka do tortu, którego można było skosztować w parku Zielona w przeddzień 109. urodzin Dąbrowy Górniczej.

foto: Dariusz Nowak

ważna rozmowa z policją

porozmawiać o tym z rodziną, znajomymi czy sąsiadami. Obawami można także podzielić się z policją.

Wciąż popularne są wyłudzenia pieniędzy przez osoby podające się za naszych znajomych i proszące o pożyczkę poprzez BLIK. Żeby tego uniknąć, wystarczy zadzwonić do znajomego i zapytać, czy faktycznie potrzebuje od nas pożyczki. Mieszkańcy często padają też ofiarami oszustów, którzy oferują różne przedmioty, w zaniżonej cenie, na aukcjach internetowych. Później kupujący nie otrzymuje zamówienia albo dociera do niego przedmiot inny, niż zamówił. W tym przypadku skuteczna jest weryfikacja sprzedającego, sprawdzenie opinii o nim. Nieraz chwila wystarczy, żeby przekonać się, że sprzedawca już wcześniej nie wywiązał się z umowy czy po prostu ma opinię oszusta.

Działania przestępców nie ograniczają się jedynie do sfery wirtualnej. Jakie sytuacje powinny wzbudzić naszą czujność i jak wtedy postępować, aby uniknąć zagrożenia?

– Do mieszkań często wchodziły osoby podające się za pracowników spółdzielni, wspólnoty mieszkaniowej czy np. wodociągów. Okradają właścicieli, niby szukając źródła jakiejś awarii czy wycieku wody. Mieszkańcy muszą zachować ostrożność, pamiętać, że nikt ot tak nie powinien wchodzić do nas do domu. Tego rodzaju działania powinny być zapowiedziane przez administrację, powinny zostać wywieszone ogłoszenia. Jeżeli ktoś jednak nagle potrzebowałby dostać się do nas, należy to sprawdzić. Zapytać sąsiadów, czy coś wiedzą na ten temat, skontaktować się

z administracją czy nawet zgłosić to policji. Niedawno mieliśmy taką sytuację, gdy starsza pani wykonała do nas telefon z informacją, że po bloku chodzą dwaj panowie, podają się za pracowników wodociągów, chcą sprawdzać, czy nie ma jakichś wycieków. Wydawało jej się, że są to oszuści. No i rzeczywiście dzięki temu spłoszyła ich. Niestety, dwie ulice dalej panowie weszli do jednego z mieszkań i okradli seniorkę.

Spoglądając na statystyki, przestępczość w mieście spada.

– Porównując okres od stycznia do lipca 2024 r. do tych samych miesięcy tego roku, w kategorii kradzieże [powyżej 800 zł – przyp. red.] zanotowaliśmy spadek – z 204 do 171. Tutaj dominują głównie kradzieże sklepowe, a złodzieje nastawiają się przede wszystkim na drogi alkohol i kosmetyki. Czyli rzeczy o dużej wartości, które jednocześnie jest łatwo sprzedać. Kiedyś nagminnie ginęły katalizatory z samochodów, to była prawdziwa plaga. Teraz w mieście nie mamy już z tym praktycznie do czynienia. Jeśli chodzi o bójki, ich liczba spadła z 6 do 1. Zmalała też liczba kradzieży samochodów – z 22 do 15. Co interesujące, na początku roku ginęły amerykańskie, duże charakterystyczne auta, typu pick-up. Mniej było kradzieży z włamaniem – do mieszkań, domów, sklepów czy innych obiektów. Liczba ta zmalała z 90 do 80. W ostatnim czasie mieliśmy trzy włamania do mieszkań, dokonane w podobny sposób, poprzez wyłamanie zamków w drzwiach. Sprawcy skradli sporą gotówkę i biżuterię. Wiele wskazuje więc na to, że wiedzieli, że czeka tam na nich wartościowy łup. Dlatego

warto przestrzec mieszkańców, żeby dużych kwot nie trzymali w domu, ale dobrze je zabezpieczali. Najlepszym dla nich miejscem jest po prostu bank. Druga kwestia to nieobnoszenie się z tym, że mamy w mieszkaniu pieniądze czy kosztowności, bo po prostu taka informacja prędzej czy później może dotrzeć do przestępców.

Co jeszcze możemy zrobić, żeby nie dać przestępcom sygnału, że warto się do nas włamać?

– Ogólnie bardzo ważna jest czujność sąsiedzka, zwracanie uwagi, czy ktoś obcy nie kręci się po bloku, nie siedzi na ławce albo obserwuje budynek z samochodu. Dobrze, gdy pod naszą nieobecność ktoś dogląda mieszkania, wieczorem zapali światło, wyciągnie ze skrzynki ulotki, sprawdzi, czy w drzwiach nie jest wetknięta jakaś kartka. W ten sposób, zostawiając coś w drzwiach albo na wycieraczce, złodzieje niekiedy sprawdzają, czy domownicy są na miejscu.

Oprócz statystycznych spadków, zdarzają się jednak wzrosty. Z czego to wynika?

– Przybyło rozbojów, z 7 do 12. Te przestępstwa często mają związek z kradzieżami w sklepach. Chodzi po prostu o sytuacje, w których złodziej zostaje zauważony przez pracownika czy ochroniarza, którzy próbują go zatrzymać. Wówczas dochodzi do szarpaniny, bójki, sprawca używa przemocy, a więc kategoria zmienia się z kradzieży na rozboj.

A jak wygląda „mapa przestępstw”?

– W mieście nie ma dzielnic szczególnie zagrożonych przestępstwami. Nieco większa liczba zdarzeń ma miejsce w cen-

fol. materiały policji

fol. materiały policji

trum i w Gołonogu, ale wynika to tylko z tego, że mamy tam duże osiedla, duże skupiska i przepływ ludzi, wiele sklepów czy punktów usługowych. Stąd proporcjonalnie przypadków łamania prawa zdarza się tam nieco więcej.

Czy mieszkańcy są szczególnie narażeni na przestępstwa popełniane przez obcokrajowców?

– Przestępczość cudzoziemców nie odbiega zasadniczo od przestępczości „rodzimej”. W Dąbrowie Górniczej odsetek osób, które wchodziły w konflikt z prawem, jest podobny w przypadku Polaków i obcokrajowców. Te osoby nie dopuszczają się jakiś poważnych przestępstw, typu handel ludźmi, przemyt narkotyków czy broni. Z reguły jest to kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości, prowadzenie mimo zasądzanego zakazu, drobne kradzieże czy sporadycznie przemoc domowa. Niekiedy ujawniamy również osoby, które przebywają w Polsce nielegalnie. W tym roku było takich sytuacji 11. Jednak trzeba podkreślić, że ostatnie takie przypadki nie

miały związku z popełnieniem przez nie jakichś przestępstw, ale dochodziło do tego w czasie kontroli. Często byli to ludzie, którzy przyjechali do Polski legalnie, ale ich wizy straciły ważność.

Przejdźmy jeszcze do bezpieczeństwa na drogach.

– Kiedy skończyły się duże przebudowy dróg w mieście, kierowcy przyzwyczaili się do nowych rozwiązań, wyraźnie widzimy spadek kolizji. W ciągu siedmiu miesięcy tamtego roku odnotowaliśmy ich 1180, a w analogicznym okresie 2025 r. 747. Czyli spadek o 433. Pamiętajmy, że na drodze zawsze najważniejszy jest zdrowy rozsądek, znajomość przepisów i ich stosowanie. Dotyczy to każdego – kierowców, pieszych czy rowerzystów. Ci ostatni, w związku z dynamicznym rozwojem infrastruktury rowerowej w mieście, powinni szczególnie pamiętać o obowiązujących ich przepisach, zasadach poruszania się po ulicach i drogach rowerowych czy regulacjach dotyczących pierwszeństwa przejazdu.

Rozmawiał
Przemysław Kędzior

Nowy rok szkolny

Szkołę i przedszkole w Tucznawie czekają wielkie zmiany

Budowany właśnie przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6 nowy plac zabaw to zaledwie przedsmak tego, jak do końca przyszłego roku zmieni się placówka w Tucznawie.

fol. Bartosz Matylewicz

Przetarg na wybór wykonawcy prac został ogłoszony w sierpniu. Już wtedy było wiadomo, że przedszkolaki już na nowy rok szkolny tymczasowo przeniosą się do siedziby OSP.

Tucznawa się doczekała

– Remont, a właściwie kompleksowa modernizacja naszego zespołu, który obejmuje zarówno przedszkole, jak i szkołę, był przez nas wszystkich wyczekiwany od lat. Choć znajdujemy się poza centrum miasta, wiedzieliśmy, że nasza kolej kiedyś nadejdzie. I tak się stało – mówi Katarzyna Borzęcka, dyrektor ZSP nr 6 w Tucznawie.

– To będzie kompleksowa modernizacja wraz z przebudową i rozbudową budynku przy ul. Idzikowskiego 139. Przed wykonawcą prac, którego chcemy wybrać jeszcze w tym roku, naprawdę ogrom zadań – zapowiada Damian Rutkowski, wiceprezydent Dąbrowy Górniczej. Projekt – poza wspomnianą rozbudową i przebudową – przewiduje m.in.: wymianę okien, drzwi, wewnętrznego

fol. Dariusz Nowak

oświetlenia i pokrycia dachu, modernizację sanitariatów oraz wszystkich instalacji wraz z wentylacją i węzłem cieplnym, a także ocieplenie ścian wraz z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej i wykonanie opaski wokół budynku.

Pozytywny wizerunek szkoły

– Budowa dwóch wind pozwoli dostosować placówkę do potrzeb osób z niepełnościami. Inwestycja zapewni też placówce dostosowanie do rygorystycznych przepisów przeciwpożarowych – podkreśla Rafał Zwoliński, naczelnik Wydziału Inwestycji

i Remontów w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej. Przy okazji zagospodarowany zostanie teren przy szkole, którego wspomniany na wstępie plac zabaw już wkrótce będzie częścią.

– Nasza placówka jest bardzo „lokalna”. Wszyscy pracujemy na dobro naszych dzieci i uczniów. Najważniejsze jest to, że ta modernizacja wyeliminuje wszelkie zagrożenia i niebezpieczeństwa, zapewniając bezpieczne warunki nauki i pracy. Wpłynie to również na pozytywny wizerunek naszej szkoły – cieszy się Katarzyna Borzęcka.

Piotr Purzyński

Szkoła Podstawowa po gruntownej mo

Wybudowana niemal 75 lat temu szkoła zmieniła się w nowoczesną placówkę na miarę XXI wieku. – Jestem w szoku, że tak wielkie zmiany udało się przeprowadzić w dwanaście miesięcy – cieszy się Dorota Bulińska, dyrektor SP nr 11.

– Dzięki tej ogromnej inwestycji znikną problemy z zapewnieniem odpowiednich warunków nauki i pracy, w znacznym stopniu podniesie się jakość i komfort nauki – podkreśla pani dyrektor. – Budynek z 1956 roku został całkowicie ocieplony, ale charakterystyczny wygląd elewacji został odtworzony. Myślę, że efekt jest naprawdę zadowalający – mówi Rafał Zwoliński, naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej. Zakres prac był szeroki i objął m.in.: wymianę okien i drzwi, ocieplenie ścian wraz z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej, modernizację instalacji wodno-kanalizacyjnej, grzewczej, elektrycznej i wentylacyjnej. Na nowym dachu zamontowane zostały panele fotowoltaiczne.

– Warunki nauki w SP 11 na pewno poprawią się dzięki dobudowie nowego skrzydła. Znalazły się w nim dwie sale lekcyjne, a także zaplecze sanitarne dla sali gimnastycznej – mówi Damian Rutkowski, wiceprezydent Dąbrowy Górniczej. Nowa część, dzięki windzie, została także skomunikowana z pierwszym piętrem.

Modernizacja szkoły pozwoli na adaptację dodatkowych pomieszczeń, m.in. w piwnicy umieszczone zostanie archiwum, na parterze znalazła się nowa szatnia z metalowymi szafkami. Wyremontowane albo przebudowane zostały wszystkie sale lekcyjne, świetlica, biblioteka oraz toalety.

PP, PK

wa nr 11 dernizacji

Na dzieci z Łośnią czeka już nowe przedszkole

Obłożona drewnem elewacja nowego przedszkola w Łośniu sprawia, że na pewno będzie się ono wyróżniać wśród innych tego typu placówek w mieście. Na razie jeszcze mocniej wyróżnia się pozbawiony okien i dachu budynek Szkoły Podstawowej nr 26.

W nowym przedszkolu, ulokowanym w pobliżu terenów leśnych, znajdzie się miejsce dla czterech grup przedszkolnych. Założeniem rozpoczętej pod koniec zeszłego roku inwestycji było wyrowadzenie przedszkolaków z budynku szkoły do nowego przedszkola. Sale, które teraz zajmują dzieci, zostaną dostosowane do potrzeb lekcyjnych. Przedszkolaki będą miały do dyspozycji także nowoczesny plac zabaw, który powstał za szkołą.

Uczniowie z Łośnią nie wracają do szkoły

Uczniowie z SP 26 nowy rok szkolny rozpoczną w Gołonogu w III LO im. Gen. Władysława Andersa. Szkoła w Łośniu jest bowiem w trakcie kompleksowej modernizacji. Poza budynkiem zmieni się także jego otoczenie. Nowy będzie parking i droga przeciwpożarowa, powstanie także m.in. sys-

tem odprowadzania wód deszczowych.

– Docelowo gromadzona na miejscu deszczówka będzie wykorzystywana do celów sanitarnych i przeciwpożarowych – mówi Rafał Zwoliński,

naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej. Modernizacja szkoły to drugi etap prac związanych

z rozbudową i modernizacją SP26. Trzecim ma być budowa hali sportowej, do której o dofinansowanie będzie zabiegać miasto.

PP

WKRÓTCE POCZĄTEK PRZEBUDOWY SP7

Poza swoją siedzibą w centrum miasta rok szkolny 2025/2026 spędzą także uczniowie Szkoły Podstawowej nr 7.

Wpisane do gminnej ewidencji zabytków „mury” najstarszego budynku szkolnego w mieście wymagają modernizacji. Prace rozpoczną się jeszcze w tym roku, a wykonawcę prac poznamy w najbliższych tygodniach. To będzie kompleksowa inwestycja, która – poza ter-

momodernizacją – obejmie wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej, grzewczej, elektrycznej i wentylacyjnej. To pozwoli dostosować szkołę do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i sanitarnych.

– Zmodernizujemy też salę gimnastyczną, znacząco poprawi się funkcjonalność, między innymi dzięki wydzieleniu dodatkowych pomieszczeń w szkolnym budynku:

znacznie wzrośnie liczba toalet, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami, projekt przewiduje także budowę szybu z windą – wylicza Ra-

fał Zwoliński, naczelnik Wydziału Inwestycji i Remontów w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej.

PP

fol. Dariusz Nowak

fol. Dariusz Nowak

fol. Piotr Purzyński

Dzieci

Narodziny w Dąbrowie

W Polsce rodzi się dziś coraz mniej dzieci. Statystyki są nieubłagane – jeszcze kilkanaście lat temu na świat przychodziło ponad 400 tysięcy noworodków rocznie, teraz liczba ta spadła do nieco ponad 250 tysięcy. To jeden z najniższych wskaźników w Europie. Skutkiem są zamknięcia mniejszych oddziałów położniczych, konsolidacja usług i konieczność zmian w całym systemie ochrony zdrowia.

Jednocześnie właśnie teraz – paradoksalnie – coraz większą wagę przykładają się do jakości opieki okołoporodowej. W wielu szpitalach rodzenie przestaje być traktowane jako „procedura medyczna”, a staje się wydarzeniem rodzinnym, któremu towarzyszy wsparcie, empatia i poczucie bezpieczeństwa.

Jednym z przykładów takiego podejścia jest Oddział Położniczo-Ginekologiczny w Dąbrowie Górniczej, działający w ramach Zagłębiowskiego Centrum Onkologii im. Sz. Starkiewicza.

Szpital z tradycją, oddział z nowym obliczem

Choć centrum kojarzone jest przede wszystkim z onkologią, od lat prowadzi także oddział położniczo-ginekologiczny. To jedyny tego typu oddział w mieście w ramach NFZ, a jednocześnie miejsce, które pacjentki chętnie wybierają.

Oddziałem kieruje dr n. med. Grzegorz Cwynar, a nad pracą położnych czuwa mgr Renata Jasińska. Zespół tworzą lekarze, położne i pielęgniarki z dużym doświadczeniem, ale – jak podkreślają same pacjentki – równie ważne jak kompetencje medyczne jest nastawienie personelu. – Czułam się bezpiecznie od pierwszego dnia, położne były zawsze obok, wspierały, tłumaczyły, co się dzieje – mówi pani Anna, która rodziła w Dąbrowie w ubiegłym roku.

Porody rodzinne i aktywne

To, co jeszcze kilkanaście lat temu było nowością, dziś stało się standardem. W Dąbrowie kobie-

foto: Pixabay

ty mogą rodzić w towarzystwie partnera, korzystać z porodów aktywnych czy zdecydować się na próbę porodu naturalnego po cesarskim cięciu (VBAC). Oddział umożliwia także różne formy łagodzenia bólu – od metod naturalnych, po rozwiązania farmakologiczne.

Jeśli konieczne jest cesarskie cięcie, przeprowadzane jest ono w bloku porodowym w bezpiecznych warunkach, przy zachowaniu standardów opieki okołoporodowej. Po narodzinach noworodka matki mogą liczyć na wsparcie doradców laktacyjnych i położnych w zakresie karmienia i opieki nad dzieckiem.

Oceny pacjentek i reputacja oddziału

Na portalu Fundacji Rodzić po Ludzku oddział zdobył ocenę 79,33 punktu. W opiniach pacjentek powtarzają się podobne akcenty: życzliwość personelu, poczucie bezpieczeństwa i komfortowe warunki. Wysoko oceniane są także jasna komunikacja ze strony lekarzy i położnych oraz możliwość aktywnego uczestniczenia rodziny w narodzinach dziecka.

– Miałam poczucie, że decyzje podejmujemy wspólnie, a nie że

coś dzieje się poza mną – podkreśla pani Katarzyna, która rodziła tam w marcu tego roku.

Oddział ważny dla regionu

W regionie, gdzie kolejne mniejsze porodówki zamykają swoje drzwi, rola takiego oddziału jest nie do przecenienia. Do Dąbrowy Górniczej trafiają nie tylko mieszkanki miasta, ale także kobiety z sąsiednich gmin i powiatów.

– To dla nas odpowiedzialność, ale i misja – wiemy, że dla wielu rodzin jesteśmy jedynym naturalnym wyborem – mówi dr Cwynar. Oddział, mimo że działa w strukturach dużego szpitala, stara się zachować kameralną atmosferę. Dzięki temu pacjentki często podkreślają, że nie czują się anonimowe, a opieka ma charakter indywidualny.

Polskie położnictwo stoi przed wyzwaniami

Na tle ogólnopolskich problemów, takich jak spadek liczby urodzeń, starzenie się kadry czy zamykanie oddziałów, przykład Dąbrowy Górniczej pokazuje, że rozwój jest możliwy. To dowód na to, że w położnictwie przyszłość należy nie tylko do technologii i medycyny, ale także do empatii i zrozumienia potrzeb pacjentek.

W obliczu zmian demograficznych i organizacyjnych, takie ośrodki pełnią rolę nie tylko medyczną, lecz także społeczną. Dają kobietom i ich rodzinom poczucie bezpieczeństwa w jednym z najważniejszych momentów życia.

BM

Dariusz Nowak Superdąbrowianinem 2025 Roku

Świat ma Wikipedię, a my mamy Dariusza Nowaka – kronikarza, który pierwszą stronę dokumentującą życie Dąbrowy Górniczej założył w 1999 roku.

foto: Marek Wesolowski

Z efektem kronikarskiej działalności Dariusza Nowaka można zapoznać się na stronie www.dabrowa.pl. Niezliczona liczba zdjęć z niezliczonej liczby miejskich wydarzeń, a także z tego, co przyciąga oko fotografa. W efekcie obcujemy ze skarbnicą, która łączy w sobie pracę z pasją i miłością do miasta.

– Jak wynika z przeglądu moich dotychczasowych wysiłków, zawsze kończę na stronie Darka, czy to prywatnie, czy na potrzeby muzeum – podkreślał podczas poniedziałkowej uroczystości Arkadiusz Rybak, dyrektor Muzeum Miejskiego Sztygarka i prezes Towarzystwa Przyjaciół Dąbrowy Górniczej.

Zaangażowanie Darka już wcześniej było wielokrotnie dostrzegane, a teraz zaprezentowało tytułem Superdąbrowianina Roku 2025, czyli nagrodą prezydenta Dąbrowy Górniczej, której inicjatorem jest Stefan Pobideł, prezes Towarzystwa Przyjaciół Dąbrowy Górniczej Odrodzenie. – Świat ma Wikipedię, a my mamy Dariusza Nowaka –

kronikarza, który pierwszą stronę dokumentującą życie naszego miasta założył w 1999 roku, czyli 3 lata po Onecie i rok przed powstaniem portalu Interia. Nikt nie zrobił więcej dla dokumentacji ostatnich 30 lat życia Dąbrowy Górniczej niż Dariusz Nowak, a wręczenie mu za tę właśnie działalność statuetki Superdąbrowianina 2025 Roku było prawdziwym zaszczytem – podkreślił Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej.

Podczas poniedziałkowej uroczystości w Pałacu Kultury Zagłębia, wyróżnieni rocznicowymi aktami gratulacyjnymi zostali: Bogdan Zandecki, Janina Świerszczyna, Jadwiga Kosakowska, Janina Zasucha, Ewa Saltarska, Grzegorz Banasik, Małgorzata Korpikiewicz, Jolanta Muc, Monika Antosik i Grażyna Banasik, natomiast wyróżnienia za zasługi na rzecz województwa śląskiego otrzymali: Magdalena Mike, Karol Kohlbrenner, Wiesław Smoliński i Zbigniew Piątek.

PP

Fundusz Inicjatyw Senioralnych

Seniorzy aktywni i pełni pasji

Dąbrowa Górnicza od lat stawia na wspieranie aktywności i integracji seniorek i seniorów. Jednym z kluczowych narzędzi jest Fundusz Inicjatyw Senioralnych, który umożliwia osobom 60+ realizację własnych pomysłów na projekty społeczne, kulturalne i rekreacyjne. W pierwszej edycji programu wpłynęło 37 propozycji, z których do realizacji wybrano 16 różnorodnych projektów.

Oferta przygotowana przez seniorów jest niezwykle bogata. Mieszkańcy mogą wziąć udział w międzypokoleniowych potańcówkach, spotkaniach z gramii planszowymi, warsztatach rękodzieła czy kursach fotografii mobilnej. Ważnym elementem programu są także inicjatywy związane ze zdrowiem i aktywnością fizyczną – wśród nich warsztaty oddechowe, joga śmiechu, wycieczki rowerowe i nordic walking. Seniorzy spróbują także swoich sił na wodzie podczas zajęć żeglarskich na Pogorii.

Efekty pasji i zaangażowania

Nie brakuje działań artystycznych i edukacyjnych. Projekty takie jak „Artystyczne soboty”,

„Pędzlem pisane” czy „W kolorowym ogrodzie” pozwolą uczestnikom rozwijać talenty malarskie, poznawać literaturę i spotykać się ze sztuką w otoczeniu zieleni. W planach są również warsztaty kulinarne z kuchnią śródziemnomorską, warsztaty zielarskie oraz zajęcia popularyzujące lokalną historię i tradycję. — Fundusz Inicjatyw Senioralnych to przestrzeń, w której nasi seniorzy mogą być autorami i liderami działań. To oni najlepiej wiedzą, jakie aktywności są im potrzebne. Dzięki temu programowi pokazujemy, że starsi mieszkańcy to nie bierni odbiorcy wsparcia, lecz aktywna część społeczności, z której wszyscy możemy czerpać doświadczenie i energię

– podkreśla Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej. — Fundusz doskonale wpisuje się w naszą strategię miasta przyjaznego wszystkim pokoleniom. To program, który nie tylko odpowiada na potrzeby seniorów, ale też tworzy przestrzeń do współpracy, integracji i wzajemnego uczenia się. Chcemy, aby Dąbrowa była miejscem, w którym seniorzy czują się potrzebni i aktywni – mówi Magdalena Mike, pełnomocnik ds. polityki senioralnej, zwracając uwagę na perspektywę długofalową.

Wspólna przestrzeń do działania

Pierwsza edycja Funduszu Inicjatyw Senioralnych poka-

zuje, że mieszkańcy Dąbrowy Górniczej 60+ są pełni energii i chęci działania. Dzięki ich pomysłom miasto zyskało bogaty program wydarzeń, warsztatów i spotkań, które integrują społeczność i za-

chęcają do wspólnego spędzania czasu. Organizatorzy i uczestnicy liczą, że kolejne edycje cieszyć się będą jeszcze większym zainteresowaniem.

MM

Joanna Rogala,
przewodnicząca Rady Seniorów

Program daje seniorom poczucie sprawczości: — Każdy projekt to efekt pasji i zaangażowania. Seniorzy mają wiele pomysłów, a teraz dostali możliwość, by wcielić je w życie. To nie tylko aktywizacja, ale też budowanie więzi – zarówno między nami, seniorami, jak i z młodszymi pokoleniami.

V Międzynarodowy Festiwal
im. Michała Spisaka

SOLO I TUTTI

14.09-12.10.2025

DĄBROWA GÓRNICZA ■ SOSNOWIEC

KONCERTY
WYSTAWA

15. MIĘDZYNARODOWY
KONKURS MUZYCZNY
IM. MICHAŁA SPISAKA

WYDARZENIA
TOWARZYSZĄCE

V MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL IM. MICHAŁA SPISAKA

Młoda Filharmonia Międzyszkolna podczas „Koncertu na młodość, chór i orkiestrę”, IV MF Spisaka 2024, fot. Marek Wesołowski, z archiwum PKZ

Grupa stu osób zasiada obok siebie (czasem po raz pierwszy w życiu) i po zaledwie kilku parogodzinnych próbach z nowym repertuarem daje znakomity koncert. Jak to możliwe?

To wypracowany przez wielki algorytm, którego każdy element podlega wieloletniemu przygotowaniu, doborowi ludzi, narzędzi i metod. Konstrukcja inżynierska zbudowana z ciał i materii, sterowanych kodem zapisanym w partyturze. Uruchamiana gestem prowadzącego, kreuje muzyczną czasoprzestrzeń. To orkiestra, nazywana największym instrumentem wynalezionym przez człowieka.

Dąbrowski festiwal muzyczny wraz z międzynarodowym konkursem to wydarzenie o uznanej międzynarodowej renomie, a przede wszystkim wielkie muzyczne święto, którego głównymi bohaterami są muzycy i zespoły orkiestrowe. Patronem festiwalu jest Michał Spisak, honorowy obywatel naszego miasta, wybitny kompozytor międzynarodowej sławy. A oto, co zaplanowaliśmy pod dyktando artystyczną prof. Romana Widaszka:

14 września, g. 19.00
NA URODZINY SPISAKA: KAMERALNIE

scena Sali Teatralnej PKZ

Koncert upamiętniający rocznicę urodzin patrona festiwalu. W repertuarze kameralistyka epok baroku i klasycyzmu oraz kompozycje przyjaciół Spisaka: Grażyny Bacewicz i Witolda Lutosławskiego w wykonaniu znakomitego niemieckiego pianisty Christopa Soldana i Kwintetu Śląskich Kameralistów – śląskich filharmoników. Koncert poprzedzi Wernisaż wystawy pokonkursowej I Ogólnopolskiego Konkursu na Projekt Plakatu (g. 18.00).

19 września g. 12.00

UROCZYSTOŚĆ NADANIA IMIENIA MICHAŁA SPISAKA OBIEKTOWI DWORCA PKP W DĄBROWIE GÓRNICZEJ połączony z koncertem pt.: **„STACJA IMPROWIZACJA”** Teren przed Dworcem PKP w Dąbrowie Górniczej. Dzięki inicjatywie władz Dąbrowy Górniczej, zrewi-

talizowany obiekt naszego dworca PKP otrzyma imię Michała Spisaka. Polskie Koleje Państwowe przychyliły się do wniosku dąbrowian oraz ufundowały tablicę pamiątkową, która zostanie odsłonięta podczas uroczystości. O oprawę muzyczną części oficjalnej zadbają uczniowie i pedagodzy Zespołu Szkół Muzycznych im. Michała Spisaka w Dąbrowie Górniczej. Uroczystość zamknie

koncert dwóch osobowości artystycznych, profesorów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach: Juliana Gembalskiego (fortepian) i Henryka Gembalskiego (skrzypce improwizujące). W programie improwizacje na tematy klasyczne i jazzowe. Co warto zaznaczyć, to właśnie z dąbrowskiego dworca w latach 1930-37 regularnie podróżował do Katowic Michał Spisak,

Christoph Soldan

Seina Matsuoka

Henryk Gembalski

Julian Gembalski

foto: Sławomir Ślusarczyk

Joanna Natalia Ślusarczyk

jako student ówczesnego Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

25 września 18:00

WIELKI POPIS: MŁODA FILHARMONIA MIĘDZYSZKOLNA, Sala Teatralna PKZ

Po sukcesie scenicznym koncertu zespołów orkiestrowych i chóralnych ZSM w Sosnowcu i ZPSM w Żorach i ZPSM w Bielsku-Białej podczas Festiwalu Spisaka w 2024 r., nauczyciel i dyrygent Maciej Cisowski wraz z uczniami powracają na scenę festiwalu. Ponad 100 uczniów szkół muzycznych tworzących szkolne formacje orkiestrowe zaprezentuje swoje umiejętności przez publicznością w przebojowym repertuarze polskim i zagranicznym różnych epok, m.in. III część legendarnej III Symfonii Pieśni Żałosnych Henryka Mikołaja Góreckiego. Jako solistki wystąpią Zuzanna Piesik – sopran (ZSM Sosnowiec), Izabela Poloczek – wiolonczela (ZPSM Żory), Marta Fober – skrzypce (ZPSM Bielsko-Biała).

2 października, g. 18.00

KONCERT MISTRZOWSKI: Vołosi

Sala Teatralna PKZ

Koncert fenomenalnej formacji, prezentujący wyjątkowy mariaż stylów i wykonawców świata klasyki i muzyki tradycyjnej. Klimat muzyczny polskich pasm górskich w finezyjnej oprawie kwintetu smyczkowego.

1-10 października

15. MIĘDZYNARODOWY KONKURS MUZYCZNY IM. MICHAŁA SPISAKA Pałac Kultury Zagłębia

foto: Roman Huzior

Kwintet Śląskich Kameralistów

To konkurs realizowany od 2006 roku w zmiennych specjalnościach instrumentalnych, tworzących skład orkiestry symfonicznej. W tym roku usłyszymy 120 skrzypków, altowiolistów i wiolonczelistów z 18 krajów Europy, obu Ameryki i Dalekiego Wschodu. Rywalizacja przebiegać będzie w 3 etapach, a prezentacje muzyków do 30. roku życia oceniać będzie międzynarodowe jury, w którego gronie zasiadą wybitni wirtuozi i wykładowcy akademicki.

1 października, g. 18.00

KONCERT INAUGURACYJNY 15. MIĘDZYNARODOWEGO KONKURSU MUZYCZNEGO IM. MICHAŁA SPISAKA

Zmagania konkursowe otworzy koncert Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowskiego. To formacja skupiająca najzdolniejszych młodych polskich muzyków do 30. roku życia. Solistką koncertu będzie Seina Matsuo (skrzypce) – laureatka m.in. I nagrody w II Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Karola Szymanowskiego (w 2022r.), a orkiestrę poprowadzi Joanna Natalia Ślusarczyk – laureatka licznych nagród, m.in. nagrody polskiego towarzystwa muzycznego Koryfeusz Muzyki Polskiej w kategorii „Odkrycie Roku” w 2024 r. W programie Trzy miniatury na małą orkiestrę Michała Spisaka, II Koncert skrzypcowy op. 61 Karola Szymanowskiego, IX Symfonia „Z Nowego Świata” e-moll op. 95 Antonína Dvořáka.

2-3 października I ETAP PRZESŁUCHAŃ KONKURSOWYCH

Uczestnicy wszystkich specjalności grają z akompaniamentem fortepianu.

4-6 października II ETAP PRZESŁUCHAŃ KONKURSOWYCH

Uczestnicy grają z akompaniamentem fortepianu.

- 4 października – skrzypce
- 5 października – altówka
- 6 października – wiolonczela

7-9 października III ETAP PRZESŁUCHAŃ KONKURSOWYCH (KONCERTY FINAŁOWE)

Finalistom konkursu wszystkich specjalności tradycyjnie towarzyszyć będzie Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej pod batutą Sławomira Chrzanowskiego.

7 października

Koncerty finałowe – skrzypce
Repertuar:

- Wolfgang Amadeus Mozart: Koncert skrzypcowy D-dur KV218
- Wolfgang Amadeus Mozart: Koncert skrzypcowy A-dur KV 219

8 października:

Koncerty finałowe – altówka
Repertuar:

- Carl Stamitz: Koncert na altówkę D-dur op.1,
- Franz Anton Hoffmeister: Koncert na altówkę i orkiestrę D-dur

9 października:

Koncerty finałowe – wiolonczela
Repertuar:

- Franz Joseph Haydn: Koncert wiolonczelowy C-dur

foto: Marek Wesolowski

Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowskiego pod batutą Marka Wroniszewskiego podczas koncertu inauguracyjnego 13. MKM im. Spisaka w 2021 r.

- Franz Joseph Haydn: Koncert wiolonczelowy D-dur

10 października, g. 18.00

KONCERT LAUREATÓW 15. MIĘDZYNARODOWEGO KONKURSU MUZYCZNEGO IM. MICHAŁA SPISAKA

- Laureaci konkursu (skrzypce, altówka, wiolonczela)
- Sławomir Chrzanowski – dyrygent
- Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej

W programie gala wręczenia nagród oraz prezentacje finałowych koncertów laureatów I nagród w konkursie.

14 września-12 października

WYSTAWA POKONKURSOWA – OGÓLNOPOLSKI KONKURS NA PLAKAT 16. MIĘDZYNARODOWEGO FESTIWALU IM. MICHAŁA SPISAKA

Przeszklenia Holu Głównego Pałacu Kultury Zagłębia

Wystawa zaprezentuje nagrodzone i zakwalifikowane do prezentacji prace młodych

artystów plastyków – uczestników konkursu na plakat. Jedną z trzech zwycięskich prac będzie stanowić szatę graficzną 16. Międzynarodowego Konkursu Muzycznego im. Michała Spisaka, który będziemy realizować 2027 roku. Tegoroczna szata graficzna festiwalu jest autorstwa Kateryny Borysowskiej, laureatki konkursu plastycznego z 2021 roku.

Na festiwalowej scenie zagrości kilkuset polskich i zagranicznych muzyków od utalentowanych debutantów po wirtuozów ze znakomitą dorobkiem artystycznym. Otworzą nam drzwi do wspólnego świata sztuki muzycznej. Szczegółowe informacje o festiwalu znajdą Państwo na stronach internetowych spisakfestiwal.palac.art.pl oraz palac.art.pl, a także w naszych informatorach i mediach społecznościowych. Serdecznie zapraszamy!

foto: Marek Wesolowski, archiwum PKZ

Laureatka I nagrody w 11. MKM im. Michała Spisaka w 2017 r. – Roksana Kwaśnikowska – skrzypce, maestro Sławomir Chrzanowski oraz Orkiestra Filharmonii Zabrzeńskiej.

Tajemnice kosmosu w Dąbrowie Górniczej

Ostatnio cała Polska żyła lotem w kosmos drugiego w historii Polaka – Sławosza Uznańskiego-Wiśniewskiego. Wiele osób śledziło jego misję z zapartym tchem. Pomyślałam, że to świetny moment, żeby o fascynacji kosmosem porozmawiać z kimś, kto tym tematem żyje od lat.

Moim rozmówcą jest Dariusz W. Nelle, pasjonat astronomii, popularyzator wiedzy o kosmosie, opiekun Szkolnego Koła Astronomicznego i pomysłodawca Szkolnego Obserwatorium Astronomicznego w Szkole Podstawowej nr 16 w Dąbrowie Górniczej.

Wielki wybuch pasji

– To była fascynacja od dziecka – zaczyna Dariusz W. Nelle, wspominając początki swojej pasji. Wszystko zaczęło się od zdjęć kosmosu, które ukazywały się w ówczesnych czasopiśmie. To był początek lat 70.

– Obejrzałem wszystkie odcinki słynnego popularnonaukowego programu „Sonda”. Interesowała mnie technika, elektronika, fizyka i optyka. Tak bardzo, że byłem w stanie sam skonstruować sprzęt obserwacyjny – lunetę – ze szkła okularowych, zakupionych w zakładzie optycznym u pana Bocianowskiego na ul. Okrzei w Dąbrowie Górniczej. Pamiętam jego zaskoczenie moją wiedzą optyczną – opowiada.

Fascynowało go nocne niebo, planety, księżyc, interesował podbój przestrzeni kosmicznej. W szkole podstawowej kupował gazetę „Świat Młodych”. We wtorkowym numerze ukazywał się tzw. Tomik prowadzony przez red. Stanisława Borowieckiego poświęcony astronomii i astronautyce. Artykuły do tej rubryki pisali czytelnicy.

– Ukazanie się mojego pierwszego artykułu w tej rubryce było dla mnie inspiracją do dalszego zgłębiania tematyki kosmosu – mówi.

– Pamiętam też, że oglądając „Teleskanek”, natknąłem się na reportaż poświęcony miłośnikowi astronomii z Dąbrowy Górniczej.

fot. archiwum Dariusza Nelle

REKLAMA

MED+

TWÓJ SKŁĘP MEDYCZNY
I WYPOŻYCZALNIA

Zapraszamy do sklepu stacjonarnego

ul. Jaworowa 3/2
Dąbrowa Górnicza
Mydlice

Czynne:
Pon. - Pt. 9.00 - 17.00
Sobota 9.00 - 13.00

tel. 790 470 090
534 506 757

biuro@sklepmedplus.pl

OFERUJEMY:

- ortozy, stabilizatory, opaski
- gorsety, kołnierze ortopedyczne
- wózki inwalidzkie, balkoniki, kule, laski
- materace i poduszki przeciwoleżynowe
- pieluchomajtki, majtki chłonne, wkładki
- środki pielęgnacyjne
- stomia i cewniki (urologiczne / do odsysania)
- ciśnieniomierze, inhalatory, pulsoksymetry
- aparaty CPAP
- pomoce sanitarne / do łazienki
- podkolanówki, pończochy, rajstopy przeciwżylakowe
- obuwie medyczne, profilaktyczne
- wkładki ortopedyczne (dla dorosłych i dzieci)
- poduszki ortopedyczne do spania
- przyrządy do rehabilitacji, ćwiczeń, masażu
- sprzęty do regeneracji pooperacyjnej i urazowej

REALIZUJEMY
WNIOSKI
NFZ
Narodowy Fundusz Zdrowia

JESTEŚ PO URAZIE, ZABIEGU LUB OPERACJI?

SKORZYSTAJ Z NOWOCZESNYCH SPRZĘTÓW DO REHABILITACJI
I REGENERACJI DOSTĘPNYCH W NASZEJ WYPOŻYCZALNI:

- **Game Ready** - terapia zimnem z przerywanym uciskiem
- **Cryo Push** - system aktywnej krioterapii
- **Szyna CPM** - mobilizacja stawu kolanowego i biodrowego
- **Exogen** - ultradźwięki przyspieszające zrost kostny
- **iWalk** - alternatywa dla kul łokciowych
- **Elektrostymulator** - stymulacja mięśniowa
- **Normatec** - system do drenażu limfatycznego
- **Koncentrator tlenu**

WYKONUJEMY INDYWIDUALNE WKŁADKI ORTOPEDYCZNE
ORAZ INDYWIDUALNE OBUWIE ORTOPEDYCZNE.
ZADZWOŃ I UMÓW SIĘ NA KOMPUTEROWĄ
DIAGNOSTYKĘ STÓP W NASZYM GABINETE.

REALIZUJEMY WNIOSEK NFZ I POMAGAMY
W UZYSKANIU DOFINANSOWANIA MOPS/PCPR/PFRON -
ZADZWOŃ ABY UZYSKAĆ SZCZEGÓŁY

www.sklepmedplus.pl

To był Wacław Szymański, który prowadził systematyczne obserwacje Słońca w ramach Centralnej Sekcji Obserwatorów Słońca przy Dąbrowskim Oddziale Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii z siedzibą w Pałacu Kultury Zagłębia. On stał się moim mentorem – wspomina. Kolejną inspiracją było poznanie Stanisława R. Brzostkiewicza z Dąbrowy Górniczej, autora książek popularnonaukowych o astronomii.

– To on wprowadzał mnie w tajniki astronomii. Regularnie odwiedzałem go w domu, prowadziliśmy dyskusje o wszechświecie. W pewnym momencie Stanisław R. Brzostkiewicz reaktywował Dąbrowski Oddział Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii (PTMA). Na spotkaniach poznałem astronoma-amatora z Łagiszy, Kazimierza Gawęde, który również odegrał istotną rolę w moim astronomicznym życiu. Ważną postacią był dla mnie Ryszard Miglus z Gołonoga.

Dariusz W. Nelle w 1982 r. wstąpił do PTMA. Prywatnie skupił się na konstruowaniu sprzętu optycznego: lunet, teleskopów zwierciadlanych oraz montażu paralaktycznych

i azymutalnych. Prowadził obserwacje wizualne i astrofotograficzne nieba.

Przekazać wiedzę młodym

– Pod koniec lat 90. nasz oddział PTMA został zlikwidowany. Towarzystwo Obserwatorów Słońca po śmierci Wacława Szymańskiego przeniosło działalność do Żychlina. W Dąbrowie Górniczej nic pod tym kątem się nie działo – opowiada.

Dariusz miał potrzebę przekazywania pasji do kosmosu dalej, więc zainteresował tematem ówczesnego naczelnika Wydziału Oświaty i dyrekcję Szkoły Podstawowej nr 16. – Udało się i w 1997 r., z mojej

inicjatywy, powstało Szkolne Koło Astronomiczne – mówi. Przez kilka lat Dariusz Nelle prowadził w szkole pokazy nieba i spotkania dla dzieci i młodzieży. W międzyczasie powstał pomysł zbudowania obserwatorium astronomicznego. Przekonał władarzy miasta i budowa rozpoczęła się w 2003 r.

Obserwatorium posiada kopułę o średnicy 3 m. Wyposażone jest w audiowizualną salę prelekcyjną. Do dyspozycji uczniów jest nowoczesny sprzęt obserwacyjny. Zajęcia w obserwatorium skierowane są do dzieci, młodzieży i dorosłych zainteresowanych tematyką kosmosu. Tu odbywają się m.in. w wakacje i ferie zimowe, w ra-

mach Dąbrowskiej Akcji Lato i Dąbrowskiej Akcji Zima.

– Jeśli warunki pogodowe pozwalają, zaczynam zajęcia od teleskopowych pokazów Słońca pod kopułą oraz prelekcji z prezentacją multimedialną dostosowaną do wieku uczestników – mówi Dariusz.

Pół wieku obserwacji

Dariusz W. Nelle nocne niebo obserwuje od pół wieku.

– Widziałem wiele ciekawych zjawisk astronomicznych. Duże wrażenie wywarły na mnie zaćmienia Słońca oraz komety – mówi.

Obserwacje nocnego nieba najlepiej prowadzić z dala od światła miejskich. W Dąbrowie Górniczej dobrym punktem są okolice Pogorii 4, a w sąsiedztwie to np. Ogrodzieniec. Planety i Księżyc można oglądać nawet z balkonu w bloku, jeśli nie mamy przed sobą przeszkód terenowych.

W 1978 r. nasze miasto odwiedził pierwszy Polak w kosmosie – Mirosław Hermaszewski. Dla wielkiego pasjonata było to niezapomniane wydarzenie. Dariusz Nelle był jedną z osób, która witała astronautę na placu Wolności.

– Pierwszy lot Polaka na orbitę na Stację Kosmiczną Sa-

lut 6 w ramach radzieckiego programu kosmicznego INTERKOSMOS pamiętam doskonale, śledziłem wszystko na bieżąco w ówczesnej prasie i telewizji – wspomina.

Historia się powtórzyła i również teraz, podczas misji Sławosza Uznańskiego-Wiśniewskiego, Dariusz wraz z uczniami śledził to wydarzenie. – Zawsze się zastanawiałem, czy w przyszłości nasz rodak ponownie polecą w kosmos. Bardzo się cieszę, że to się stało – mówi.

Wielkie pytania

– Zawsze zastanawiam się, czy jesteśmy sami we wszechświecie. Czekam na wyjaśnienie zagadki związanej z UFO – mówi Dariusz. Dodaje, że najbardziej w obserwowaniu kosmosu pociąga go to, że może oglądać obiekty położone lata świetlne od Ziemi, piękno mgławic i galaktyk. Przyznaje, że jako popularyzator astronomii osiągnął wiele, ale życzy sobie jeszcze więcej wycieczek i odwiedzających obserwatorium. Chce przekazywać pasję dalej i zarażać nią innych. Kto wie, może kolejny Polak w kosmosie będzie pochodził z Dąbrowy Górniczej.

Rozmawiała Aneta Błyszczek

R E K L A M A

PROMOCJA!
3 godziny w cenie 2!

PROMO WRZEŚNIA

Do dwugodzinnego biletu otrzymujesz godzinę gratis. Promocja obowiązuje od poniedziałku do piątku przez cały wrzesień

NEMO świat rozrywki Dąbrowa Górnicza

Promocja dotyczy biletów normalnych, ulgowych i nie łączy się z innymi promocjami

Karaoke

W KLUBIE BILARDOWYM

17 PAŹDZIERNIKA
19:00-22:00

WSTĘP ZA FREE

INFORMACJE: 602 379 300

NEMO świat rozrywki Dąbrowa Górnicza

NEMO - ŚWIAT ROZRYWKI ALEJA RÓŻ 1 DĄBROWA GÓRNICZA

Gospodarka

Po(d)rzucane odpady

Od ponad roku to już nie incydentalne przypadki, ale prawdziwy problem. Jednak dzięki monitoringowi osoby nielegalnie podrzucające odpady przed siedzibę eko-punktu w Ząbkowicach, nie są już anonimowe. A to wiąże się z konsekwencjami finansowymi.

Cztery dąbrowskie eko-punkty powstały przed kilkunastu laty, by umożliwić mieszkańcom bezpłatne pozbywanie się odpadów, których nie można wrzucić do tradycyjnych pojemników. W eko-punkcie można więc zostawić m.in. zużyty telewizor czy lodówkę, opony, farby, oleje, a także tekstylia. Nieco inaczej sprawa ma się z odpadami wielkogabarytowymi, jak meble czy odpady budowlane i rozbiórkowe, które można oddać tylko w jednym miejscu, czyli w Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych przy ul. Głównej 144B w Dąbrowie Górniczej Strzemieszyczach.

– Ze względu na bezpieczeństwo i ochronę środowiska niezmiennie ważne jest, żeby oddawanie odpadów przez mieszkańców odbywało się pod nadzorem pracownika eko-punktu, który dokona ich kwalifikacji i oceny, a przede wszystkim je zabezpieczy – wyjaśnia Roman Zalas, zastępca naczelnika Wydziału Infrastruktury Miejskiej w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej.

Podrzucanie odpadów to już nie są incydenty

O bezpieczeństwie, ochronie środowiska i zabezpieczaniu odpadów nie ma mowy, gdy są one podrzucone pod bramę eko-punktu. A tak już od dłuższego czasu dzieje się poza go-

dzinami działania punktu przy alei Zwycięstwa 27B w Ząbkowicach, szczególnie po dniach wolnych od pracy.

– Problem istnieje od początku działania tego punktu, tyle że z początku to były incydentalne przypadki. Z czasem problem zaczął się nasilać, a w ostatnim roku przybrał na sile – mówi Łukasz Stępień, kierownik działu odpadów niebezpiecznych w Miejskim Zakładzie Gospodarowania Odpadami w Dąbrowie Górniczej.

– Podrzucone śmieci oraz zalany farbami i olejami trawnik nie tylko psują estetykę wokół obiektu, ale stanowią też zagrożenie dla mieszkańców, szczególnie osób starszych i dzieci z pobliskiej szkoły podstawowej,

bo przecież „wysypiska” powstają tuż przy głównym ciągu komunikacyjnym – podkreśla Łukasz Stępień.

Monitoring rejestruje podrzucanie śmieci

By przeciwdziałać podrzucaniu śmieci, w eko-punkcie w Ząbkowicach zamontowany został w tym roku monitoring. Efekt? Od początku roku MZGO zgłosiła straży miejskiej 49 przypadków podrzucania śmieci. Do tej pory 15 osób zostało ukaranych mandataми [co najmniej 500 zł – przyp. red.], a jeden wniosek o ukaranie trafił do sądu. Pozostałe sprawy są w trakcie rozpatrywania.

– Nikt nie powinien mieć wątpliwości, że porzucanie

Adresy, godziny działania i telefony do eko-punktów w Dąbrowie Górniczej

- al. J. Piłsudskiego 28 A, tel. 728-320-773
czynny: poniedziałek-piątek w godz. 6:00-22:00
- Szalasowizna 7, tel. 728-320-775
czynny: poniedziałek-piątek w godz. 10:00-18:00
- al. Zwycięstwa 27 B, tel. 728-320-774
czynny: poniedziałek-piątek w godz. 10:00-18:00
- ul. Główna 144 B, tel. 728-320-772
czynny: poniedziałek-piątek w godz. 6:00-22:00

śmieci przed bramą jest wykroczeniem. Przed eko-punktem w Ząbkowicach jest tablica z taką informacją – mówi Radosław Romanek, komendant Straży Miejskiej w Dąbrowie Górniczej.

Piotr Purzyński

REKLAMA

Ekopunkty w Dąbrowie Górniczej

GPZON

ul. Główna 144 B
42-530 Dąbrowa Górnicza
Tel.: 728 320 772
Godziny pracy:
pn-pt 6:00-22:00

Al. Zwycięstwa 27 B
42-520 Dąbrowa Górnicza
Tel.: 728 320 774
Godziny pracy:
pn-pt 10:00-18:00

ul. Szalasowizna 7
42-530 Dąbrowa Górnicza
Tel.: 728 320 775
Godziny pracy:
pn-pt 10:00-18:00

Al. J. Piłsudskiego 28 A
41-303 Dąbrowa Górnicza
Tel.: 728 320 773
Godziny pracy:
pn-pt 6:00-22:00

GCZO

ODPADY WIELKOGABARYTOWE

Meble (również ogrodowe) np. szafki, wersalki, wanienki dla dzieci, materace, dywany, wykładziny, wózki dziecięce, narty, sztuczne choinki, drzwi bez szyb, zabawki dużych rozmiarów, deski, ramy okienne, drzwi.

ODPADY ZIELONE

Gałęzie, liście, skoszona trawa.

ODPADY BUDOWLANE I ROZBÍÓRKOWE

Odpady z betonu oraz gruzu betonowego i cegła, materiały izolacyjne, odpady ceramiczne np. zlewozmywaki, muszle klozetowe, płytki ceramiczne, sanitariaty, wykładziny pcv, okna, dachówki, papa.

Odpady budowlane i rozbiórkowe można dostarczyć do GPZON w ilości do 1000 kg na rok kalendarzowy i na jeden adres zamieszkania. **PAMIĘTAJ!** Limit dotyczy wszystkich rodzajów odpadów rozbiórkowych i budowlanych łącznie.

PAPIER

Gazety, książki, kartony, kartonowe pudełka. W wybranych eko punktach dostępny jest prasokontener*

SZKŁO

Butelki szklane po napojach, stoiki po żywności, szklane opakowania po kosmetykach.

TEKSTYLIA

Zużyta odzież, obuwie, pościel, zasłony, ręczniki, obrusy, koce, firany, bieliznę, skarpetki, rękawiczki, czapki, szaliki, portfele, torebki, paski, galanteria skórzana, plecaki, pluszowe zabawki

ODPADY PROBLEMATYCZNE

Zużyte opony, igły, strzykawki, lancety (np. do pomiaru poziomu cukru we krwi), płyny hamulcowe, płyny chłodnicze.

SPRZĘT ELEKTRONICZNY I ELEKTRYCZNY

Sprzęt RTV i AGD np. lodówki, zamrażarki, klimatyzatory, telewizory, telefony komórkowe, pralki, suszarki, miksery, kable, i przewody elektryczne, zabawki elektroniczne i elektryczne.

ODPADY NIEBEZPIECZNE

Farby, lakiery, kleje, żywice, opakowania po dezodorantach, farbach, lakierach, środkach czyszczących i dezynfekujących, detergenty, odczynniki fotograficzne, świetlówki, żarówki led i energooszczędne, środki ochrony roślin (opryski, nawozy), baterie i akumulatory, opakowania po substancjach niebezpiecznych, przeterminowane leki, termometry rtęciowe, kwasy, alkalia, rozpuszczalniki, przepracowane oleje, smary, farby drukarskie, lepiszcze.

*Prasokontener na makulaturę dostępny jest: GCZO Al. J. Piłsudskiego 28a; GCZO Al. Zwycięstwa 27b; GPZON, ul. Główna 144b

#Herstorie

Kobiety, które tworzą

Dziejowe wydarzenia, społeczne procesy, burzliwe przełomy. Spektakularne zwroty, które zmieniają losy świata, czy z pozoru banalna i niespieszna codzienność. Wszystkiemu temu towarzyszy kultura, aktywność artystyczna czy działalność literacka. A za tym zawsze stoją ludzie. Wśród nich oczywiście kobiety. I właśnie ich roli poświęcony jest projekt „#Herstorie: Kobiety, które tworzą literaturę”, realizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną.

Największą wartością w relacji z drugim człowiekiem jest jego obecność, możliwość spotkania, rozmowy, wejścia w interakcję. Jednym z filarów #Herstorie są spotkania z wiodącymi pisarkami, dziennikarkami czy artystkami. Jesienią dąbrowską księżnicę odwiedzi pięć nietuzinkowych kobiet, a każda z wizyt pozwoli poznać je bliżej, inaczej spojrzeć na ich życie i twórczość, wejść głębiej w świat literatury i sztuki, podyskutować czy szerzej przemysleć różnorodne zagadnienia.

LITERACKIE SPOTKANIA

• Joanna Jax, 8 września

Joanna Jax, wł. Jakubczak, zyskała uznanie dzięki powieściom historycznym, które poruszają trudne i ważne tematy (m.in. II wojna światowa czy powojenna rzeczywistość). Jej książki, w tym poczytna seria „Zemsta i przebaczenie” oraz trylogia „Zanim nadejdzie jutro”, charakteryzują się drobiazgowym rozpoznaniem i niezwykle wiernym oddaniem ludzkich losów na tle wielkich wydarzeń historycznych. Spotkanie będzie doskonałą okazją, by bliżej poznać proces tworzenia powieści historycznych i dowiedzieć się czegoś nowego o kreowaniu bohaterów na kartach książek.

• Anna Rybakiewicz, 2 października

Anna Rybakiewicz, radczyni prawna, autorka obyczajowych bestsellerów, których akcję osadza głównie w realiach zawieruchy wojennej, nie stronić przy tym od wątków bliskich estetyce romansowej. Jej twórczość charakteryzuje emocjonalna głębia i dbałość o detale. Bohaterki kreowane przez Rybakiewicz to kobiety

pełne siły, niezależności, pracę do przodu w trudnych czasach, niewyzbywające się marzeń i walki o szczęście. W trakcie spotkania usłyszeć będzie można o literackich inspiracjach czy kulisach kreślenia psychologicznych portretów kobiet.

• Katarzyna Zyskowska, 9 października

Katarzyna Zyskowska śmiało eksploruje różnorodne gatunki, sprawnie łączy wciągające fabuły i historyczne tło. Na pierwszym planie stawia kobiety, targane emocjami, stawiające czoła problemom, traumom, lękom, szukające trwałych i pozytywnych więzi, nawiązujące relacje. Snute przez nią opowieści przepełnione są emocjami i napięciem, wartkie akcje kryją wiele tajemnic, co doskonale dowodzi literackiego kunsztu Zyskowskiej. Spotkanie w MBP to okazja, by dowiedzieć się więcej o procesie twórczym, inspiracjach czy literackich fascynacjach.

• Magdalena Grzebałkowska, 17 października

Magdalena Grzebałkowska to ceniona reportażystka, dziennikarka i pisarka. Sympatię czytelników zyskała głównie dzięki pozycjom non-fiction, m.in. „1945. Wojna i pokój” czy „Beksińscy. Portret podwójny”. Jej książki to głębokie, poruszające opowieści o ludziach i wydarzeniach, które odcisnęły piętno na historii czy kulturze. Posiada wyjątkowy talent do odkrywania nieznanych faktów, docierania do detali i prowadzenia narracji w wyrazisty i zapadający w pamięć sposób. W MBP zapewne opowie, jak dociera do bohaterów, w jaki sposób selekcjonuje tematy i jak to

wszystko przekuwa w fascynujące dzieła.

• Maria Peszek, 13 listopada

Maria Peszek to artystka wszechstronna, rzec można, człowiek renesansu – piosenkarka, aktorka i autorka tekstów. Jej twórczość cechuje odwaga i bezkompromisowość, specyficzne poczucie humoru. Nie brakuje też wyrazistości, ostrości sądów i dosadności wypowiedzi, co prostą drogą często prowadzi do kontrowersji. W tekstach piosenek nie stroni od trudnych kwestii, porusza tematy społeczne, dotyczy spraw z obszaru wolności osobistej, tożsamości czy wia-

ry. Znana przede wszystkim z muzyki, ma na koncie również książki – „Bezwstydnik” i „Naku*wiam Zen”. Spotkanie zapewne będzie nieszablone, a w jego trakcie Peszek odkryje więcej siebie, powie o procesie twórczym, łączeniu gatunków czy przenikaniu się artystycznych aktywności.

DYSKUTUJ, PISZ, OGLĄDAJ

#Herstorie interesująco i szeroko eksplorują różnorodne obszary – nie zabraknie w ich ramach prezentowania różnych odcieni literatury tworzonej przez kobiety, docierania do kobiecej tożsamości, rozwa-

zań o poezji czy wadze dialogu międzykulturowego. Narzędziami do tego będą m.in. akcje „Książka w Przestrzeni Publicznej”, „Poezja w Przestrzeni Dźwiękowej” czy „Literacka Kapsuła Czasu”. Projekt umożliwi nie tylko rozmawianie o pisarstwie i jego różnorodnych odcieniach, ale także da impuls do spróbowania swoich sił w tym zakresie. Będzie tak, bo obejmuje organizację warsztatów kreatywnego pisania.

Literatura i kobiecość mają globalny wymiar, ale jednocześnie są lokalne. I właśnie ta tutejszość to jeden z elementów Herstorie. W ramach projektu przybrała formę wizualną, formę wystawy eksponującej kobiety związane z regionem Zagłębia Dąbrowskiego.

„Za każdą opowieścią o historii regionu kryją się kobiety – matki, działaczki, robotnice, nauczycielki, pisarki, artystki. Wystawa „Zagłębiowskie Herstorie” to próba odnalezienia i ocalenia ich śladów. Przypominamy sylwetki kobiet, które zmieniły świat wokół siebie – tu, w Zagłębiu, ale także w Polsce i na świecie” – czytamy w wystawowym folderze. W ramach ekspozycji w MBP oglądać można portrety szesnastu pań, pochodzących z różnych epok, a ich uzupełnieniem są bogate biogramy. Autorkami wystawy są Katarzyna Znyk i Karolina Jaenchen, a za opracowanie merytoryczne odpowiada Magdalena Dziedzic. Na realizację projektu „#Herstorie: Kobiety, które tworzą literaturę”, Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Górniczej otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Promocja czytelnictwa”.

Przemysław Kędzior

Narodowe Czytanie dzieł Kochanowskiego

Kolejna odsłona Narodowego Czytania już 6 września. W coroczną akcję wspólnego czytania wybitnych dzieł literatury polskiej jak zawsze włączy się dąbrowska biblioteka, a z nią zaproszeni goście.

W tym roku poezję Jana Kochanowskiego można będzie usłyszeć w Dąbrowie w dwóch lokalizacjach w godzinach od 12:00 do 14:00. W parku Hallera w trakcie odbywającego się również w sobotę Festiwalu Ludzi Aktywnych utwory Kochanowskiego przeczyta między innymi Marcin Bazylak, Prezydent Dąbrowy Górniczej. Pełne humoru i refleksji dzieła Mistrza z Czarnolasu wy-

brzmia także w Strzemieszycach Wielkich w Filii nr 8 MBP. Wydarzeniu towarzyszyć będą warsztaty literacko-plastyczne „Kochanowski łączy pokolenia”, interaktywny quiz dotyczący życia poety. W tygodniu poprzedzającym Narodowe Czytanie w mediach społecznościowych biblioteki pojawiają się materiały wideo z prezentacją fragmentów twórczości Kochanowskiego.

OGŁOSZENIA DROBNE

- Kupię antyki i starocia z PRL-u. Szkło, porcelanę, dokumenty, obrazy, odznaki, zabawki, meble, żyrandole, zegary, płyty winylowe, radia, inne. 602 699 779

Przegląd Dąbrowski
MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna
Adres Redakcji: 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 25, pok. 29
tel./fax 32 639 03 34, www.biblioteka-dg.pl, przegladadabrowski@biblioteka-dg.pl

Redaguje zespół: Piotr Purzyński (redaktor naczelny), Marta Wiśnicka (sekretarz redakcji), Anna Jawor-Lachowicz, Dariusz Nowak (fotoedytor), Weronika Blecha, Lucyna Stępniewska, Przemysław Kędzior, Monika Bokri, Iga Długokęcka, Olaf Otwinowski, Aneta Błyszczek

Nakład: 40 000 egzemplarzy

DTP: Krzysztof Ewicz – COMSOFT Sp. z o.o.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Jestem eko z biblioteką, czyli Dąbrowska Akcja Lato 2025

Łapiemy ostatnie wakacyjne chwile i wspominamy na zdjęciach tegoroczną Akcję Lato w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Górniczej!

W lipcu i w sierpniu królowała tematyka promująca ekologię w życiu codziennym. Nie brakowało warsztatów, zabaw ruchowych oraz wakacyjnych ekopikników propagujących kontakty z naturą i przekazujących dzieciom wiedzę z ochrony środowiska.

Przedsięwzięcie zrealizowano dzięki dofinansowaniu ze środków Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej. Partnerami wydarzenia byli: Centrum Edukacji Ekologicznej „Ziemia i My”, Era Nowych Kobiet – Zagłębie, Factory Squash & Fitness, DM Drogeria.

Zieleń i światło

Zielona Antresola

Z radością informujemy, że nasza biblioteka znalazła się w gronie laureatów 7. edycji programu Wzmocnij Swoje Otoczenie!

Dzięki grantowi przyznanemu przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA już tej jesieni zrealizujemy projekt Zielona Antresola – biblioteczne centrum edukacji ekologicznej. W ramach projektu w Bibliotece Głównej stworzymy wyjątkową strefę pełną zieleni i światła, zadbamy o przytulny i ekologiczny wystrój, a także zorganizujemy warsztaty, spotkania i działania promujące troskę o środowisko i zrównoważony rozwój.

Zielona Antresola to miejsce, które połączy relaks, estetykę i edukację. Przestrzeń, w której przyroda i książki będą współistnieć, inspirując do wspólnego działania na rzecz klimatu i lokalnej wspólnoty. To będzie nowy, zielony roz-

dział w życiu naszej biblioteki! Program „Wzmocnij Swoje Otoczenie” to ogólnopolska inicjatywa grantowa realizowana przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, która aktywnie wspiera lokalne społeczności w działaniach na rzecz: poprawy infrastruktury, bezpieczeństwa, edukacji, efektywności energetycznej oraz ochrony środowiska.

XIV Cross Czwórki

Sportowe emocje w sercu lasu

Już 28 września 2025 roku miłośnicy biegania i aktywnego spędzania czasu spotkają się nad malowniczą Pogorią IV, by wziąć udział w XIV Crossie Czwórki. To wyjątkowe wydarzenie przyciąga zarówno doświadczonych zawodników, jak i osoby, które dopiero odkrywają uroki biegania w terenie.

Na uczestników czekają dwa dystanse: Hard Cross – wymagająca, 11-kilometrowa trasa dla tych, którzy lubią czuć ogień w nogach, oraz Classic Cross – 6 kilometrów, które można pokonać biegiem lub w ramach nordic walking. Oba biegi prowadzą urokliwymi leśnymi duktami, gdzie nie zabraknie naturalnych przeszkód.

„Tu każdy kilometr ma swój charakter – trochę piachu, trochę błota, a czasem kałuża, której nie da się ominąć. Cross to czysta przygoda. To właśnie sprawia, że co rok chce się tutaj wracać” – mówi Adam, jeden z uczestników poprzednich edycji.

Organizatorzy – Stowarzyszenie Pogoria Biega, Centrum Sportu i Rekreacji oraz Wydział Marki Miasta, Kultury

i Sportu Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej – zapowiadają, że klimat imprezy, od lat obecnej w sportowym kalendarzu miasta, będzie jak zawsze wyjątkowy.

Na mecie na każdego uczestnika czeka pamiątkowy medal, a dodatkowo wszyscy wezmą udział w losowaniu atrakcyjnych nagród. Internetowa rejestracja trwa do 24 września, a liczba miejsc jest ograniczona – warto więc zapisać się już dziś.

Leśne ścieżki, sportowa rywalizacja i niezapomniana atmosfera – to wszystko czeka na tych, którzy staną na starcie XIV Crossu Czwórki.

Więcej informacji o wydarzeniu można znaleźć na Facebooku Stowarzyszenia Pogoria Biega.

Tenis ziemny

Korty na Zielonej bezpłatne także we wrześniu

Z otwartych w sierpniu nowych kortów w parku Zielona bezpłatnie można będzie korzystać także we wrześniu. Nie pozostaje więc nic innego, jak trzymać kciuki za sprzyjającą pogodę.

Korty o nawierzchni z mączki ceglanej znajdują się na terenie Centrum Sportów Letnich i Wodnych w parku Zielona (ul. Letnia 9). Do użytku zostały oddane na początku sierpnia.

Oprócz tego, że jest to kolejne miejsce w mieście, gdzie można spędzić czas aktywnie i na sportowo, druga dobra informacja jest taka, że we wrześniu, podobnie jak we wcześniejszym miesiącu, będzie moż-

na pograć tam bezpłatnie. Później opłata wyniesie 40 zł za godzinę.

Korty są czynne codziennie w godzinach 10:00-21:00. Rezerwacji można dokonywać osobiście na terenie obiektu albo pod numerem telefonu (32) 262 69 97. We wrześniu, w okresie bezpłatnego funkcjonowania dla użytkowników, korty można rezerwować maksymalnie na 2 godziny w tygodniu na osobę,

z najwyżej tygodniowym wyprzedzeniem. Wykonawcą inwestycji zrealizowanej na zlecenie Centrum Sportu i Rekreacji była spółka Bako Sport z Dąbrowy Górniczej. Wartość prac budowlanych i wyposażenia wynosi 750 tys. zł. Korty uzupełniają ofertę obiektu CSLiW na Zielonej, gdzie można korzystać z sześciu boisk do siatkówki plażowej i ścianki wspinaczkowej.

PK

UWAGA TEATR!

W rozpoczynającym się sezonie kulturalnym szczególne miejsce w naszym repertuarze zajmie teatr – poruszający, odważny, nieoczywisty.

Proponujemy spektakle, które podejmują ważne tematy, dotykają spraw istotnych, zaskakują formą, intrygują, wymagają uważności i otwartości. W zamian oferują prawdziwe emocje, refleksję i dialog. Teatr to coś więcej niż scena, więcej niż tylko sztuka. To przestrzeń spotkania z drugim człowiekiem, rozmowa, wspólne przeżycie. To przestrzeń dla emocji i myśli. Teatr ma siłę poruszać, inspirować, czasem niepokoić – chcemy, aby widzowie Pałacu Kultury Zagłębia również mogli tego doświadczać. Już 13 września staniemy się częścią teatralnego święta na-

szego regionu – Nocy Teatrów GZM – organizowanej przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię. W ramach wydarzenia odbędzie się premiera monodramu „Cyborg w lustrze”, a także warsztaty teatralne i lalkarskie oraz otwarcie wystawy prac finalistów X Konkursu Fotografii Teatralnej połączone z tematycznym wykładem.

We wrześniu (28.09 o godzinie 17:00) na pałacowej scenie pojawi się, przepełniony czarnym humorem, spektakl „Pół na Pół” z Piotrem Polkiem i Piotrem Szwedem. W październiku i listopadzie zapraszamy

na wydarzenia w ramach ogólnopolskiego projektu Teatr Polska, czyli spektakle „Glory Game”, „Separatka” oraz „Ocalone”. Większości spektakli będą towarzyszyć spotkania z ich twórcami i aktorami. Na naszych scenach wydarzy się wiele niebanalnych, inspirowanych, wartych przeżycia wydarzeń.

WIĘCEJ
INFORMACJI

www.palac.art.pl

5.09-10.10 13. Międzynarodowe Biennale Miniatur
WYSTAWA | GALERIA SZTUKI (POZIOM -1)

13.09-30.09 Fotografia teatralna
WYSTAWA | HOL I PIĘTRO

14.09-12.10 I Ogólnopolski Konkurs na Projekt Plakatu SPISAK
WYSTAWA POKONKURSOWA | HOL PARTER

24.10-28.11 Ciało Rzeczy
WYSTAWA | GALERIA SZTUKI (POZIOM -1)

13.09 14:00 Warsztaty lalkarskie
WARSZTATY TWORZENIA LALEK TEATRALNYCH

13.09 16:00 Scena bez tajemnic
WARSZTATY TEATRALNE

13.09 17:30 Krótka historia polskiej fotografii teatralnej
WYKŁAD

13.09 19:00 Cyborg w lustrze
SPEKTAKL PREMIEROWY

14.09 19:00 Na urodziny Spisaka: Kameralnie...
KONCERT

19.09 12:00 Stacja Improwizacja
WYDARZENIE PLENEROWE | DWORZEC PKP

20.09 17:00 NutkoSfera – Cezik dzieciom
KONCERT | SCENAJANECS

25.09 17:00 Potańcówka dla seniora
IMPREZA TANECZNA | DOM KULTURY ZĄBKOWICE

25.09 18:00 Młoda Filharmonia Międzyszkolna
KONCERT

28.09 17:00 Pół na pół
SPEKTAKL

KinoKADR

29.08-3.09 Piknik pod wiszącą skałą
AUTOR W KADRZE 17:00

29.08-3.09 Bałtyk 19:00

30-31.08 Basia. Mam swój świat
WEEKENDOWE KINO DZIECI 11:00

30-31.08 Szkoła magicznych zwierząt 3
WEEKENDOWE KINO DZIECI 14:00

5-10.09 Paw zwyczajny
Pewnego razu w Paryżu 17:00
19:15

6-7.09 Szkoła magicznych zwierząt 3
WEEKENDOWE KINO DZIECI 11:00

6-7.09 Bałtyk 14:00

11.09 Rękopis znaleziony w Saragossie
HAS. KRONIKI WYOBRAŹNI 18:00

12-17.09 Stan wyjątkowy
Triumf serca 17:00
19:00

13-14.09 Niesamowite przygody skarpetek 2
WEEKENDOWE KINO DZIECI 11:00

13-14.09 Pewnego razu w Paryżu 14:00

18.09 Jak być kochaną
HAS. KRONIKI WYOBRAŹNI 18:00

1980

45-lecie strajku w Hucie Katowice

Porozumienie Dąbrowskie

45
Solidarność
TYLKO RAZEM

fol. Dariusz Nowak

Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej

– Przez lata porozumienie zawarte w Hucie Katowice było nazywane Katowickim, choć nazwy pozostałych Porozumień Sierpniowych – Gdańskie, Szczecińskie i Jastrzębskie – pochodzą od miast, w których zostały podpisane. O zmianę zabiegał nieżyjący już Andrzej Rozpłochowski, lider strajku z 1980 r. w Hucie Katowice. Mnie również zależało na tym, by porozumienie z września 1980 r. funkcjonowało jako Porozumienie Dąbrowskie, by podkreślić i nie zapomnieć, że to właśnie w Dąbrowie Górniczej miały miejsce wydarzenia tak znaczące w historii współczesnej Polski.

11 września TVP3 w paśmie ogólnopolskim wyemituje film dokumentalny „Porozumienie Dąbrowskie”. Powtórkę można będzie zobaczyć w TVP Historia.

fot. archiwum Muzeum Miejskiego Sztygarka

Andrzej Rozpłochowski

fot. archiwum Muzeum Miejskiego Sztygarka

Koniec monopolu partii w bastionie władzy

Po dekadach politycznych represji i cenzury rozkwitała wolność słowa. Tego sukcesu polskiego społeczeństwa nie byłoby bez strajków i porozumień społecznych, które dały początek Niezależnym Samorządnym Związkom Zawodowym. Pamięć o porozumieniu Międzyzakładowego Komitetu Robotniczego zawartego w Dąbrowie Górniczej podtrzymuje Stowarzyszenie „Porozumienie Katowickie 1980”. Do wydarzeń z 11 września 1980 r. nawiązuje też nazwa ulicy Porozumienia Dąbrowskiego nadana odcinkowi Drogi Krajowej nr 94 w Dąbrowie Górniczej.

Powszechnie mówiło się do niedawna o Porozumieniu Katowickim odnosząc się do faktu podpisania go na terenie Huty Katowice. Andrzej Rozpłochowski, bohater śląsko-dąbrowskiej Solidarności, zabiegał jednak o upowszechnienie nazwy Porozumienie Dąbrowskie.

Kryzys polityczny „przerwanej dekady”

W czerwcu 1976 r. nadzieje na dialog władzy ze społeczeństwem zostały zachwiane po stłumieniu demonstracji w Płocku, Radomiu i Ursusie wywołanych wprowadzonymi przez rząd podwyżkami cen żywności. Polityka gospodarcza ekipy Edwarda Gierka przyniosła skutki uboczne w postaci tzw. nawisu inflacyjnego. Krajowa produkcja nie była w stanie nadążyć za rosnącymi potrzebami polskiego społeczeństwa.

W geście solidarności z represjonowanymi robotnikami tworzone organizacje mające za zadanie obronę praw człowieka. 23 lutego 1978 r. Kazimierz Świtoń zorganizował w Katowicach

45 lat temu, jesienią '80 rozpoczął się w Polsce „karnawał Solidarności”. Przyniósł on zmiany, których pomimo wprowadzenia stanu wojennego nie dało się już zatrzymać. Ważne miejsce w tej historii odegrała Dąbrowa Górnicza i Huta Katowice.

(pierwszy w Polsce), komitet założycielski Wolnych Związków Zawodowych. 1 lipca 1980 r. premier Piotr Jaroszewicz ogłosił podwyżkę cen mięsa w zakładowych stołówkach i bufetach. Pierwsze strajki o podłożu socjalnym wybuchły w Lublinie i Świdniku, zakończono je spełnieniem postulatów.

Znak nowych czasów. Strajki solidarnościowe i porozumienia

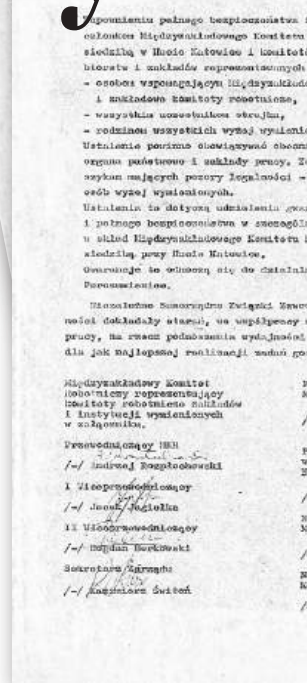
Na Wybrzeżu żywa była jeszcze pamięć Grudnia '70, gdy milicja strzelała do demonstrujących robotników. U progu lat 80. – inaczej niż dekadę wcześniej – opozycja była już zorganizowana. Na kilka miesięcy przed osiągnięciem wieku emerytalnego została zwolniona z pracy działaczka związkowa, suwnicowa Anna Walentynowicz. W jej obronie 14 sierpnia 1980 r. w Stoczni Gdańskiej im. Lenina na

kilku wydziałach wybuchł strajk okupacyjny. Przy pomocy ekspertów Międzyzakładowy Komitet Strajkowy sformułował szereg postulatów, które stały się przedmiotem porozumienia z rządem. Strajk podjęła również Stocznia Szczecińska. 30 sierpnia Komisja Rządowa reprezentowana przez wicepremiera Kazimierza Barcikowskiego podpisała ze strajkującymi w Szczecinie porozumienie dotyczące powoływania wolnych związków zawodowych, 31 sierpnia porozumienie gwarantujące prawo do strajku i bezpieczeństwo jego uczestników, zapowiadające ograniczenie cenzury sygnowali w Stoczni Gdańskiej wicepremier Mieczysław Jagielski i Lech Wałęsa. Strajk okupacyjny załogi kopalni węgla kamiennego „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju doprowadził do podpisania 3 września Porozumienia Jastrzębskiego regulującego warunki pracy w górnictwie.

Strajk w Hucie Katowice

W ramach solidarności ze stoczniovcami, 28 sierpnia 1980 r. podjęcia pracy odmówiła część załogi Wydziału Walcowni Dużej Huty Katowice. 29 sierpnia do strajku dołączyły Walcownia Średnia, Walcownia Zgniatacz, Walcownia Kęsów, Wydział Mechaniczno-Konstrukcyjny oraz Zakład Transportu Kolejowego i Przewozów Wewnętrznych, a później przyłączyły się kolejne wydziały i zakłady.

30 sierpnia na terenie huty utworzono Międzyzakładowy Komitet Strajkowy. Na przewodniczącego Komitetu Strajkowego wybrano suwni-

Porozumienie rozszerzało powoływania związków zawodowych na całą Polskę, ono wyjątkowo ponieważ tak zapisu nie posiadały wcześniejsze porozumienia zawarte w innych częściach kraju i Śląsku z uczestnikami strajków.

cowego Marka Fabrego, który z powodu zbyt ugodowej postawy wobec dyrekcji kombinatu został z tej funkcji odwołany. Następnego dnia nowym liderem strajku został Andrzej Rozpłochowski, radykalny działacz związkowy, z zawodu mechanik samochodowy, a w hucie maszynista Wydziału Kolejowego. Strajk w województwie katowickim podjęły łącznie 64 zakłady pracy, z czego aż 16 znajdowało się na terenie Huty Katowice. Decyzją MKS-u w nocy z 31 sierpnia na 1 września strajk został zawieszony. MKS przekształcił się w Międzyzakładowy Komitet Robotniczy. 4 września porozumienie o zakończeniu strajku podpisali w imieniu MKR-u Andrzej Rozpłochowski oraz Zbigniew Szalajda, dyrektor naczelny kombinatu Huta Katowice. Uczestnicy strajku mieli otrzymać pełne wynagrodzenie, MKR miał zachować swobodę ustalania składu komitetu, a także wznowienia strajku w obronie interesu robotników. Dyrekcja huty zgodziła się na udostępnienie radiowęzła, papieru oraz urządzeń poligraficznych i wydawania biuletynu MKR na koszt zakładu.

Zagwarantowano uczestnikom strajku bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania i zatrudnienia.

Dzięki pośrednictwu kurii biskupich komitet otrzymał pomoc prawną.

Poszczególne wydziały zgłaszały Międzyzakładowemu Komitetowi Robotniczemu własne postulaty o charakterze socjalnym, a czasem personalnym.

Domagano się zwolnienia kierowników stosujących mobbing, likwidacji przywilejów dla niektórych grup takich jak milicjanci i esbecy oraz łapówkarstwa (np. talonów na samochody i telewizory) i przejrzystych zasad przyznawania mieszkań. MKR domagał się współdecydowania o przyznawaniu świadczeń socjalnych. Dotychczas prawo decydowania o nich usurpowały sobie reżimowe związki zawodowe, które wykorzystywały je do presji wobec robotników. 7 września 1980 r. Międzyzakładowy Komitet Robotniczy wydał apel do ludzi pracy na rzecz budowy jednego ogólnokrajowego związku zawodowego pod wspólnym przywództwem.

Prof. dr hab. Dariusz Nawrot
Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego

Porozumienie Dąbrowskie czy Katowickie

Kiedy w końcu sierpnia 1980 r. fala protestów z Wybrzeża rozlała się po Polsce, z uwagą spoglądano na Górny Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie, postrzegane, jako cieszące się szczególną opieką komunistycznej władzy. Krążyły mity o pełnych sklepowych półkach, wysokich zarobkach i przywilejach górników oraz hutników. W dniach strajków w państwowej telewizji pokazywano pracujące pełną mocą huty i kopalnie. Dlatego na wagonach kolejowych kierowanych z północy kraju na południe wypisywano obraźliwe dla Ślązaków i Zagłębiaków hasła.

W końcu sierpnia, z inspiracji opozycji antykomunistycznej, także w Hucie Katowice wybuchł strajk, którego głównym postulatem było podanie do wiadomości publicznej, że załoga kombinatu popiera postulaty strajkujących na Wybrzeżu. Zakończyły go kolejne porozumienia z 31 sierpnia, 4 i w końcu 11 września 1980 r. Znaczenie tego ostatniego, zawartego przez Międzyzakładowy Komitet Robotniczy w Hucie Katowice, polegało na doprecyzowaniu ustaleń z Gdańska w kwestii tworzenia struktur Niezależnych Związków Zawodowych na terenie całego kraju. Już wówczas w wielu przedsiębiorstwach pojawiły się problemy z powołaniem nowych związków. Niektóre dyrekcje i władze państwowe interpretowały zapisy gdańskie na niekorzyść niezależnego ruchu związkowego, odmawiając prawa zakładania nowych związków załogom, które wcześniej nie strajkowały i nie były reprezentowane przez któryś z Międzyzakładowych Komitetów Strajkowych, zawierających porozumienia z komisjami rządowymi. Porozumienie z 11 września zagwarantowało swobodny rozwój ruchu związkowego.

Ustalenia te przeszły do historii pod nazwą Porozumienia Katowickiego, chociaż zawarto je w Dąbrowie Górniczej. Tłumaczono, że wynikało to z faktu podpisania go w Hucie Katowice. Taka nazwa odpowiadała jednak komunistycznym władzom PRL-u, dla których wielkoprzemysłowa klasa robotnicza Zagłębia Dąbrowskiego była jedną z ości ich rządów. To w Zagłębiu ulokowano w latach 70. sztandarową inwestycję z okresu rządów Edwarda Gierka – Hutę Katowice, która w sierpniu stanęła w szeregach strajkujących, przyczyniając się do upadku I sekretarza KC PZPR. Nazwa Porozumienia Katowickie, kojarząca wydarzenia z 11 września ze stolicą województwa – Katowicami, pozwalała na kontynuowanie mitu „Czerwonego Zagłębia”, jako miejsca narodzin komunizmu w Polsce.

Porozumienie Dąbrowskie

Do Dąbrowy Górniczej przyjechała Komisja Rządowa, która 9 września rozpoczęła negocjacje. 11 września 1980 r. komisja pod przewodnictwem wicepremiera Franciszka Kaima, pełniącego stanowisko ministra hutnictwa, podpisała porozumienie. Ze strony Międzyzakładowego Komitetu sygnował je Andrzej Rozpłochowski, a także Jacek Jagiełka, Bogdan Borkowski, sekretarz zarządu Kazimierz Świtoń oraz członkowie zarządu Aleksander Karpierz, Zbigniew Kupisiewicz i Wiesław Tatko. Ze strony rządowej oprócz wicepremiera sygnowali je również Kazimierz Sąda, podsekretarz stanu w ministerstwie hutnictwa, Eugeniusz Pustówka, naczelny dyrektor kombinatu Huta im. Lenina, Antoni Seta, przewodniczący Zarządu Głównego Związku Zawodowego Hutników, Franciszek Grzesiek,

generalny dyrektor Zjednoczenia Metalu Nieżelaznych, Michał Stepaniak, dyrektor departamentu pracy i płac w ministerstwie hutnictwa oraz Zbigniew Szalajda, dyrektor kombinatu Huta Katowice.

Na mocy Porozumienia Dąbrowskiego zagwarantowano robotnikom realizację postanowień porozumienia gdańskiego, zaliczenie okresu pełnienia funkcji związkowych do czasu pracy, przekazanie lokali na użytek związków zawodowych, publikację w mediach informacji o ich działalności, prawo do otwierania rachunków bankowych przez ogniwa związków zawodowych, prawo do współdecydowania w sprawach socjalnych pracowników oraz udziału Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych w pracach nad ustawami dotyczącymi działalności związkowej. Porozumienie gwarantowało bezpieczeństwo i swobodę działalności

członków komitetu robotniczego. Co niezmiennie ważne, władze zobowiązały się do niestosowania przemocy wobec związkowców. Zapowiadały także stworzenie ram prawnych umożliwiającego legalizację nowych związków. Porozumienie Dąbrowskie rozszerzało prawa do powoływania niezależnych związków zawodowych na całą Polskę. Było ono wyjątkowe, ponieważ takiego zapisu nie posiadało żadne z wcześniejszych porozumień społecznych zawartych na Wybrzeżu i Śląsku z uczestnikami strajków.

W ramach załącznika do Porozumienia Dąbrowskiego, 26 września uregulowano zagadnienia poświęcone problematyce hutniczej, m.in. warunki pracy, płace, emerytury, choroby zawodowe. Dzięki Porozumieniu Dąbrowskiemu już 16 września 1980 r. Międzyzakładowy Komitet Robotniczy Katowice zgłosił wnioski o rejestrację Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego z tymczasową siedzibą w Hucie Katowice. 23 września MKR przekształcił się w Międzyzakładowy Komitet Założycielski z tymczasową siedzibą w Hucie Katowice. 17 września na zebraniu ogólnym w Gdańsku powołano jeden ogólnokrajowy NSZZ z siedzibą w Gdańsku pod nazwą „Solidarność”, a przedstawiciele MKZ z Huty Katowice postanowili się do niego przyłączyć. Tym samym narodziła się „Solidarność”.

Z inicjatywy Kazimierza Świtonia rozpoczęto druk pisma wolnych związków zawodowych Huty Katowice pt. „Wolny Związkowiec”. Pierwszy numer ukazał się 15 września 1980 r. Na łamach „Wolnego Związkowca” zamieszczano oprócz tekstów także rysunki Stanisława Łaskiego wymierzone w nadużycia ówczesnej władzy. Pierwszym redaktorem naczelnym i założycielem pisma był technik, Zbigniew Kupisiewicz, przewodniczący Komitetu Strajkowego w Walcowni Dużej. Na początku działalności osobiście wręczał biuletyny wychodzącym z huty robotnikom. Od stycznia 1981 r. redaktorem naczelnym „Wolnego Związkowca” został autor tekstów satyrycznych Jacek Cieśllicki, kierownik Działu Ochrony Środowiska w Hucie Katowice. Po internowaniu redaktora Cieśllickiego, wydawany był najpierw jako biuletyn strajkowy, a później jako prasa podziemna.

Do komitetu dołączały kolejne zakłady z różnych miejscowości, co powodowało problemy logistyczne, dlatego siedzibę MKZ przeniesiono do Katowic. W październiku 1980 r. władze wojewódzkie zaproponowały w tym celu budynek przy ul. Stalmacha 17, czyli dawną willę prezydenta Katowic, Adama Kocura.

Strajk z 1980 r. nie przekreślił wpływów partii na załogę Huty Katowice, jednak przełamał jej monopol, w miejscu mającym stanowić bastion władzy.

Dr Mateusz Siembab

Porozumienie Dąbrowskie
prawo do
niezależnych
związków
zawodowych
Było
we,
tego
siadało
śniejszych
półecznych
Wybrzeżu
estnikami

Strajk okupacyjny w Hucie Katowice

Wprowadzenie stanu wojennego przez rząd gen. Wojciecha Jaruzelskiego w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. doprowadziło do wybuchu strajków w całym kraju. Internowany został sygnatariusz Porozumienia Dąbrowskiego, Andrzej Rozpłochowski.

Kolumna czołgów 10. Sudeckiej Dywizji Pancernej jadąca w kierunku Huty Katowice. Fotografia wykonana przez Mariana Sauczka, grudzień 1981 r.

Już 13 grudnia strajk okupacyjny ogłosiła Huta Katowice. Siłom wojska i milicji obywatelskiej udało się spacyfikować strajk dopiero 23 grudnia przy użyciu dział, pojazdów opancerzonych i czołgów, które otoczyły hutę.

Podczas operacji desantowej wykorzystano śmigłowce. Jedyną ofiarą śmiertelną tej operacji był pilot śmigłowca, który rozbił się na terenie huty. Według raportu wojska czterech innych żołnierzy było rannych. Zdaniem Zbigniewa Kupisiewicza, uczestnika tamtych wydarzeń, śmigłowiec został strącony przygotowanym amatorsko pociskiem wystrzelonym z dachu walcowni.

Na brak ofiar śmiertelnych wśród robotników wpłynął rozsądek organizatorów strajku, którzy zalecali robotnikom stawianie biernego oporu. Ankieta milicyjna sporządzona po przeprowadzeniu operacji kryptonim „Gwarek” szacowała liczbę strajkujących na 3000-5000 osób w momencie opuszczenia huty po rozwiązaniu Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego.

Do 14 grudnia w budynku Głównego Mechanika mieściła się siedziba Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” i Komitetu Strajkowego, w której schroniło się 500 pracowników. Przed przeprowadzonym po południu atakiem ZOMO przywódcy strajku ewakuowali się na inne wydziały.

Do pacyfikacji Huty Katowice według oficjalnych raportów wysłano 4250 funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej (jedynie 1673 z jednostek „własnych” i 2583 z delegowanych z innych regionów Polski, a także 500 funkcjonariuszy ORMÓ, 8 armatek wodnych, 4 kompanie czołgów, 1978 żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego (4 kompanie piechoty oraz 2 kompanie rozpoznania) i 240 wozów pancernych (BWP, BRDM, SKOT). Milicja przygotowała 86 sztuk broni palnej. Wykorzystano ponadto 3 śmigłowce, 3 reflektory przeciwlotnicze, instalacje rozlewnicze IRS, 2 dźwigi samochodowe Coles, 4 samochody bojowe SP, samochodowy agregat do tłoczenia środków chemicznych WUZ, a także... 5 aparatów fotograficznych i jedną kamerę. Milicja szczyła się zatrzymaniem w trakcie operacji z 14 i 23 grudnia łącznie 458 osób. 31 miało być aresztowanych, 5 internowanych, 343 otrzymały kary wymierzone przez kolegia do spraw wykroczeń. 73 uczestników strajku zmuszono lub nakłoniono do podpisania oświadczeń o lojalności.

MS

UROCZYSTOŚCI ROCZNICOWE 45 LAT POROZUMIENIA DĄBROWSKIEGO 1980

11 września 2025 r., Dąbrowa Górnicza

- 09.00 – uroczysta Msza Św. w Sanktuarium Św. Antoniego z Padwy, ul. Kościelna 20, Dąbrowa Górnicza – Gołonóg
- 11.00 – uroczystości przy Pomniku Porozumienia Dąbrowskiego 1980 obok bramy głównej Arcelor Mittal Poland SA, al. Józefa Piłsudskiego 92, Dąbrowa Górnicza
- 12.00 – spotkanie okolicznościowe w Pałacu Kultury Zagłębia, pl. Wolności 1 – obowiązują zaproszenia (premiera filmu dokumentalnego pt. „Porozumienie Dąbrowskie 1980”, odznaczenie działaczy NSZZ Solidarność upamiętniające wydarzenia lat 1980-1981, program artystyczny przygotowany przez młodzież III Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Władysława Andersa, poczęstunek)

12 września 2025 r., Dąbrowa Górnicza

- 17.00 – otwarcie wystawy stałej pt. „Zagłębie Dąbrowskie w okowach totalitaryzmów 1939-1989” – Park Militarno-Historyczny „Reduta” przy Muzeum Miejskim „Sztęgarka” ul. Legionów Polskich 69 (wstęp wolny)

- 17.30 – konferencja popularno-naukowa pt. „W drodze po Wolność i Godność” skierowana do osób dorosłych, siedziba Muzeum Miejskiego „Sztęgarka”, ulica Legionów Polskich 69 (wstęp wolny). Spotkanie z uczestnikiem wydarzeń z sierpnia 1980 roku w Dąbrowie Górniczej, wykład profesora Dariusza Nawrota (Instytut Zagłębia Dąbrowskiego) – „Porozumienie Dąbrowskie 1980. Geneza i przebieg”, wykład Mariusza Stefaniaka (Muzeum Miejskie „Sztęgarka”) – „Ocalić od zapomnienia. Działania Muzeum Miejskiego „Sztęgarka” na rzecz upowszechniania wiedzy o Porozumieniu Dąbrowskim 1980”.

13 września 2025, Sosnowiec

Miasto Sosnowiec wraz z Miejskim Klubem im. Jana Kiepury zaprasza na plac Papieski na wydarzenie „Porozumienie Dźwięków. Solidarność 1980 – Rock Pamięci”.

- Wydarzenie będzie miało charakter rodzinnego pikniku, który łączy pokolenia i wartości kształtujące współczesną Polskę. Na uczestników czekać będą:
- animacje i atrakcje dla dzieci
 - strefy rekreacyjne i food trucki

- wycieczki zabytkowym autobusem 15:00–18:00
- rajd integracyjny PTTK
- warsztaty rękodziela i zajęcia prowadzone przez dom kultury oraz partnerów
- strefa służb mundurowych (straż graniczna, policja, straż pożarna, pogotowie), dmuchańce, stoisko Sanepidu, wystawa Solidarności.

Muzyczna opowieść o wolności

Wieczorną część obchodów wypełnią kultowe utwory lat 80., w nowych, oryginalnych aranżacjach przygotowanych przez kompozytora i dyrygenta Mateusza Walacha zaśpiewają: Małgorzata Ostrowska, Karolina Leszko, Marcin Jajkiewicz i Maciej Balcar. Towarzyszyć im będzie Orkiestra Kameralna Silesian Art Collective, co nada koncertowi niepowtarzalny symfoniczno-rockowy charakter. Koncert poprowadzi Dariusz Stańczuk (RMF Classic), który przybliży publiczności kontekst historyczny Porozumienia Dąbrowskiego i ducha tamtych czasów.

Harmonogram wydarzenia:

- 15:00 – rozpoczęcie pikniku,
- 17:00 – oficjalne rozpoczęcie obchodów,
- 18:00 – koncert główny.